

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI PEDAGOGLARINING HAMKORLIKDAGI ISH FAOLIYATINI NAZARIY ASOSLARI

Muallif: Shahnozaxon Boymirzayeva Olimjon qizi ¹, Mirzaaxmedova Xonzoda Miraxmad qizi ²

Affilyatsiya: Qo'qon universiteti o'qituvchisi ¹, Qo'qon universiteti talabasi ²

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14506504>

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagoglarining hamkorlikdagi ish faoliyatini nazariy asoslari, maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagoglarining hamkorlikdagi ish shakillari, ularni rivojlantirish usullari, texnologiyalari haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: hamkorlik, ota-onalar yig'ilishi, pedagog, ustoz-shogirt, metod, pedagogik texnologiya, individual yondashuv.

Maktabgacha ta'lim tizimi – bolalarning ilk ta'lim va tarbiya bosqichi bo'lib, aynan shu davrda ularning asosiy rivojlanish jarayonlari, o'quv va ijtimoiy ko'nikmalari shakllanadi. Maktabgacha ta'lim pedagoglarining hamkorligi esa ta'lim jarayonining sifatini oshirish, yangi pedagogik metodlarni amaliyotga joriy etish va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi. Pedagoglarning o'zaro hamkorligi, o'quvchilarga yuksak sifatli ta'lim berishning poydevorini yaratadi. Ushbu maqolada pedagoglarning hamkorlik ishlari va uning samaradorligi haqida ilmiy nuqta nazardan bahs yuritiladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari mutaxassislarining hamkorlikdagi ish faoliyatini takomillashtirish, maktabgacha yoshdagi bolalarning maktab ta'limiga o'tishi hamisha uning hayoti, axloqi, qiziqish va munosabatlarida jiddiy o'zgarishlarni yuzaga chiqaradi. Shuning uchun maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabgacha ta'lim tashkilotida yoki oilada maktab ta'limiga tayyorlash, uni murakkab bo'lmagan bilim, ko'nikma va malakalar bilan tanishtirish kerak bo'ladi. Bunday tanishtiruv moslashuv davrining jiddiy qiyinchiliklaridan xalos bo'lishga yordam beradi.

Maktabgacha ta'lim sog'lom, har tomonlama yetuk bolalarni tarbiyalash uchun zarur tashkiliy, uslubiy, psixologik, pedagogik shart-sharoit yaratadi, bolalarni maktabda muntazam ravishda ta'lim olishga tayyorlash ota-onalarga yordam beradi. So'ngi yillarda maktabgacha ta'lim tizimini takomillashtirish, ta'lim tarbiya mazmuni shakli vosita va metodlarini yangilashga alohida e'tibor berilmoqda

Maktabgacha ta'limda pedagoglarning birgalikda ishlashlari muhim rol o'ynaydi. Kollektiv o'qitish, pedagoglarning bir-birining tajribalari bilan tanishishi, yangi pedagogik texnikalarni o'zlashtirish va o'z bilimlarini boshqalar bilan baham ko'rish

ta'limning sifatini oshiradi. Bu, pedagoglarni bir-birini qo'llab-quvvatlashga va o'rganishga undaydi.

Pedagogika fanlari doktori N.R. Beshimovaning fikriga ko'ra "Pedagoglarning bir-birini qo'llab-quvvatlashi, o'zaro fikr almashishi va bir-birining tajribasidan o'rganishi maktabgacha ta'lim tizimining samaradorligini oshiradi."

Pedagoglar o'rtasida hamkorlikni mustahkamlash uchun pedagogik jamiyatlar va guruhlar tashkil etilishi tavsiya etiladi. Bu guruhlar pedagoglarning o'zaro bilim almashishini, bir-birini qo'llab-quvvatlashini va yangi pedagogik metodlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Bunday guruhlar pedagoglarning professional o'sishiga yordam beradi. A.T. Xushvaqtovanning fikriga ko'ra "Pedagogik jamiyatlar ta'limda innovatsiyalarni rivojlantirish uchun muhimdir. O'qituvchilar o'zaro fikr almashganda, yangi pedagogik metodlar va texnologiyalarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladi."

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagoglarning birgalikda ishlashlari o'zaro tajriba almashish va yangi metodlarni o'rganish imkonini beradi. Pedagoglarning o'z tajribalari bilan bo'lishishlari, bir-biridan o'rganishlari, ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi. Bir maktabgacha ta'lim tashkilotida har oyda pedagoglar o'rtasida ochiq darslar va seminarlar o'tkazilishi ta'lim jarayoniga yangi, samarali yondoshuvlarni kiritishga yordam beradi. Pedagogik jamiyatlar va guruhlar o'qituvchilarni o'zaro fikr almashishga va yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etishga undaydi. Bunday guruhlar orqali pedagoglar o'rtasida o'zaro yordam va o'rganish jarayonlari soddalashadi. Xalqaro tajribada pedagogik guruhlar muntazam ravishda yig'ilishlar o'tkazib, yangi pedagogik metodlarni ishlab chiqish va ulardan amaliyotda foydalanishni ta'minlashmoqda. Pedagoglarning hamkorligi ta'lim jarayonini zamonaviy texnologiyalar bilan boyitishga yordam beradi. Yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali ta'lim jarayonining samaradorligi oshadi. "Interaktiv o'qish" metodologiyasi yordamida pedagoglar o'zaro hamkorlikda bolalar uchun innovatsion o'quv dasturlarini ishlab chiqishmoqda.

Pedagoglarning o'zaro hamkorligi ta'lim jarayonida ta'sirchan rol o'ynaydi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida hamkorlik shakllarini rivojlantirish uchun bir nechta omillarni hisobga olish zarur:

Pedagogik maqsadlarni aniq belgilash: Har bir pedagog o'z vazifalarini aniq belgilab, bir-biriga yordam berishlari zarur.

Resurslar bilan ta'minlash: Pedagoglar o'rtasidagi hamkorlik uchun zarur bo'lgan texnik va moddiy resurslarni ta'minlash muhim ahamiyatga ega.

Boshqaruvning qo'llab-quvvatlashi: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagoglarning hamkorlik ishlarini rivojlantirish uchun boshqaruvning qo'llab-quvvatlashi va rag'batlantirishlari kerak.

Maktabgacha ta'limda pedagoglarning hamkorligi ta'lim jarayonining sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Kollektiv ish, tajriba almashish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash va mutaxassislar bilan hamkorlik qilish bolalar rivojlanishining barcha sohalarini yaxshilashga yordam beradi. Pedagoglarning hamkorligi orqali ta'lim tizimining samaradorligi sezilarli darajada oshadi, bolalarga yanada yaxshiroq ta'lim va tarbiya berish imkoniyatlari yaratiladi.

Pedagoglarning hamkorlik ish shakllari maktabgacha ta'limda ta'lim jarayonini yaxshilash, o'quvchilarning ehtiyojlariga mos keluvchi metodlarni ishlab chiqish va

ularning ijtimoiy va intellektual rivojlanishiga xizmat qiladi. Pedagoglarning bir-biriga yordam berish, tajriba almashish, innovatsiyalarni joriy etish kabi omillar samarali ta'lim tizimini yaratish uchun muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

Beshimova, N. R. (2020). Pedagogik hamkorlik va o'zaro tajriba almashish: nazariy va amaliy jihatlar. Tashkent: Fan.

Xushvaqto'v, A. T. (2021). Maktabgacha ta'limda innovatsion yondoshuvlar. Toshkent: O'zbekiston.

Mamadaliyeva, Sh. A. (2022). Pedagogika va ta'lim: O'quv metodikasi. Tashkent: O'zbekiston.

Karimov, D. S. (2023). Bolalar ta'limidagi o'zaro hamkorlikning rolini tahlil qilish. Tashkent: Ta'lim.

